# בסוד שיח

## הדילמה של שרון

בפורום פנימי, שדן בשאלת החיילים החטופים, התבטא השבוע הרב הראשי לצה"ל, תא"ל הרב ישראל וייס, כי ממקום מושבו הנוכחי הוא למד להוקיר ולהעריך את קודמו בתפקיד, האלוף הרב גד נבון. הרב וייס מתייעץ עם קודמו בסוגיות רגישות "בגלל רמתו התורנית האינטלקטואלית וכמי שיודע לנצור את לשונו". הרב וייס היה מספיק ישר להודות בפני קהלו שאכן, דברים שרואים משם (בהיותו רמ"ל), לא רואים מכאן, שאכן כל כך קל לעשותם. הישיבה בראש הפירמידה מטילה אחריות אחרת, השיקולים מורכבים יותר והתמונה מקפת יותר.

אני מכיר רב חשוב במסורת־ישראל, בעמדה בכירה ביותר, הנכנס ויוצא בחצרות צדיקים, אדמו"רים וגדולי הדור והוא וודאי ירא־שמים, וטרם שנכנס לתפקידו תלו בו תקוות גדולות שיפתור בעיות דת באומץ ובנאון - והנה בעייה פשוטה של כמה שוטרי משמר הגבול המבקשים לגדל זקן (גילוח בתער שווה האלטרנטיבה אצל חלקם, פירושה 7 לאווים כל יום) אין הוא מסוגל "להתרך" ולסבור עניין.

ומדוע כל ההקדמה הזאת?

המאמרים בעתון "הצופה", כולל של כותב שורות אלו, "יורדים" על אריאל שרון ללא רחם. בעצם הוא עצמו נהג כך כלפי קודמו, קודמיו, בתפקיד, ומשזכה לשבת בעצמו על כס ראשות הממשלה, יש להניח, כי הוא מתבייש לקרוא את המאמרים והנאומים שהוא נשא באותם עניינים ממש, שהוא נכשל בהם דבר יום ביומו.

ובכל זאת, חייבת האמת להיאמר, אחרי כל הביקורת, שהיא נחוצה מאוד כדי שלא תהיה היסחפות מרחיקת־לכת אחרי שר החוץ, שמעון פרס, אריאל שרון מנווט את הספינה לא רע בתנאים שהוא מצוי בהם.

פרישת מפלגת העבודה מן הממשלה, קרי הצטרפות למר"ץ ול"שלום עכשיו" - תהפוך את חיינו כאן לבלתי נסבלים. מצד אחד יימשך הטרור רח"ל, ומאידך הלחץ הבינלאומי, ההפגנות המלוות בתקשורת השמאלנית, שאינה מתביישת לדווח 10 פעמים את אותו טקסט על אירוע הפגנה עלובה של "שלום עכשיו" מול משרדו של שמעון פרס.

הפרישה תגביר את כוח המיקוח והסחטנות של המפלגות בתוך הקואליציה ובסוף התהליך תבוא התפרקות: בחירות חדשות. אם מפלגת העבודה תשוב לשלטון היא תאמץ את תוכנית קלינטון פלוס, ומי יודע לאיזו מלחמה פנימית איומה נגיע כאן. אמנם אנו סומכים על הקב"ה, אבל כבר נאמר "בטח בה' ועשה טוב". בשום אופן אין לוותר על "ועשה טוב". ומי שבונה על בנימין נתניהו, שייקח ויטמין B12 כדי להיזכר כיצד "אבו סנינה" שבחברון נמסרה לרשות הפלשתינאית, וכמה דמעות ירדו על לחייהם של הגר"א שפירא שליט"א והגר"א אליהו שליט"א בגלל מעשיו ומחדליו.

ממשלת האחדות היא הטובה ביותר בשעה זו והצירוף של שמעון פרס ואריאל שרון הוא הרע במיעוטו, ולא את הכל אפשר להעלות על הנייר. בסופו של חשבון עדיפים שרון, פרס ומולם עדיפות לקומת מנהיגות פלשתינית חדשה ושקולה, שתגרור אותנו אל עברי פי־פחת. תחשבו על זה.

### "שמע'לה" - ה"אתרף" החדש

בובת הילד עם הכובע השחור־ארום מרגש והפיאות על לחייו וציציות בבגדיו - זהו הלהיט החדש ברחוב הדתי. לילד הזה עם הגרביים הלבנות והנעליים השחורות קוראים שמע'לה וכאשר לוחצים לו על יד ימין הוא אומר "שמע־ישראל" ולחיצה על יד שמאל מניבה אמירה מתוקה של "מודה אני". אין זו בובה זולה - 90 שקל, אבל הילדים משוגעים עליה. את שמע'לה מלווה גם קלטת עם סיפורים חמודים לגיל הרך. בחנות "הגית" ברעננה סיפר לי המוכר כי הוא כל הזמן רק מזמין ומזמין בשל הביקוש הרב. סוף סוף משהו שמזיז לכמה שעות את הילדים מהמחשב המחליא.

להיט אחר הוא הקלטת (והדיסק) של יעקב שוואקי מניו־יורק. השירים מושרים ברגש רב, ועולה על כולם השיר "חנו". כמה מחברי הטובים האזינו והאזינו ושוב האזינו ונתנו פורקן לדמעות בלי חשבון. למיטב זכרוני, המשווקת היא חברת "גלישר". לפני כשבועיים לא ניתן היה להשיג את הקלטת הזאת אפילו בחורים נידחים. פשוט אזלה במהירות ועבר שבוע עד שחודש המלאי. זהו תקליט ראשון של שוואקי והוא בהחלט מעמיד אתגר בפני מרדכי פריד ומרדכי בן־דוד.

### שובו של "הווימפל"

בליל־שבת לאחר קבלת שבת, ניגש בן למשפחת סמואל המפוארה לומר דבר־תורה. היה זה בבית הכנסת בשכונה החדשה של אלון־שבות. הוא התמקד על המלה "ויגמל", סיפר על מנהג "החלאקה" שעושים לילדים בני שלוש במירון ובקבר שמעון הצדיק, ואז שלף מתוך התיק את ה"ווימפל". ומהו הווימפל? זהו החיתול שבו עוטפים את התינוק כשהוא נכנס בבריתו של אברהם אבינו. החיתול הזה נשמר עד לפעם הראשונה שבו הילד הולך לבית הכנסת (או לגן התורני). אז הוא משנה צורה. האמא או הסבתא רוקמים עליו את שם הילד, תאריך הלידה ואת הברכה "יגדלו ה' לתורה לחופה ומעשים טובים". כמובן שישנם גם איורים של תורה וחופה כיד הדמיון של הרוקמת. בחיתול הזה חוגר הילד את ספר התורה.

כך נהגו בקהילות היהודיות בגרמניה, אלזאס ובכמה קהילות באיטליה.

סמואל הציג בפני המתפללים את הווימפל שלו, שסבתו הכינה לו, משהו ארוך במיוחד עם עבודת ריקמה מרשקעת ואת של בנו, קצרה הרבה יותר קטנה, שהרי את החיתולים החליפו הטיטולים, ובברית המילה שמים היום סתם ותיכבר, כל אחד וטעמו.

גב' אלזה אגמון מעין הנצי"ב (ילידת דרום גרמניה) סיפרה לי, כי לפני 25 שנה ראתה את הווימפל של משה ארנס ז"ל (מהאידיאולוגים של התנועה הקיבוצית הדתית וח"כ לשעבר של המפד"ל) ובתה רחל אגמון הגרה בירושלים הוציאה קונטרס מיוחד על הווימפל לקראת בר המצווה של בנה.

וזה בקיצור רב על ה"ווימפל", וידידי תגי אפרתי הראה לי את ספרו של בנימין שלמה המבורגר (מכון מורשת אשכנז, בני־ברק) "שרשי מנהג אשכנז" ובו כ־200 עמוד על הווימפל.

בשבת בבוקר סמואל הקטן עטוף בטלית ניגש נרגש עם הווימפל שלו לחגור את ספר התורה והקהל המטיר עליו סוכריות והשמחה רבתה.

"ווימפל" אמרה לי גברת אגמון פירושו דגל, וישנם המשמשים במילה מפה במקום ב"ווימפל" - תלוי באזור המגורים.

בכל מקרה מנהג יפה. מרגש את הילד, ההורים והמתפללים ומקרבם לאבינו שבשמים.

בברית הבאה אל תשכחו את הווימפל.

מאוצרות אדמו"רים וחסידים

## "אלוקי אברהם אלוקי יצחק ואלוקי יעקב"

רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, תלמידו המובהק של הגר"א, כותב בספרו "נפש החיים" שכדי שהאדם יוכל לבטל את כוחות הטומאה, עליו להתקשר בכל כוחות הגיונו שלו עם המחשבה, שה' יתברך הוא התקיף ובעל יכולת ובעל הכוחות כולם, ולהאמין שהקב"ה הוא למעלה מכל הכוחות, ואנו מקושרים אליו יתברך, שהוא בעל הכוחות כולם. ובעשותו כך, שום איש לא יוכל לשלוט עליו להרע לו.

דברים אלה אמר המקובל והחסיד רבי עקיבא רבינוביץ שליט"א בהתייחסו לפסוק והמדרשים עליו "יבש חציר נבל ציץ ודבר אלוקינו יקום לעולם". והנה הדברים כמעט במילואם, כדבר יכולתו של האדם להרחיק מעליו כל כוח של טומאה, כולל עין הרע.

"ואם כן, כל אימת שהאדם מקושר למחשבה הנ"ל, הרי יש לו את ההשגחה הזאת. כמו שכתוב ב"פרי הארץ" רבי מנחם מנדל מוויטבסק זי"ע בכמה מקומות, שבשעה שהאדם מקושר למחשבה קדושה, או באותה עת בכוחו לדחות את כוחות הטומאה.

"זאת עלינו לדעת, שיש כל מיני כוחות טומאה בעולם ומביניהם כאלה אשר מושכים את האדם אליהם ר"ל. ומובא בספרים הקדושים, למשל, שכאשר מסתובבים בני־אדם בהלבשה בלתי צנועה במקומות מסוכנים - אז משוטטים עימם כוחות של הקליפות, הם מושכים אליהם אנשים. וכן ישנם אנשים שיש להם כוח היזק של עין הרע ה"י והוא כמובא בחז"ל בכמה מקומות (ויש הלכות בעניין עין־הרע) וישנם אנשים העוסקים בכוחות הכישוף והטומאה ר"ל ומשתמשים בהם להזיק. ישנן כתות, אפילו כאן בארץ הקודש, מבין הנוצרים ומבין המוסלמים ובהן אנשים העוסקים בכוחות הטומאה. עלינו, כדי להינצל מכוחות הטומאה הללו, צריך האדם להיות מקושר לשם אלוקים, שהוא תקיף ובעל יכולת ובעל הכוחות כולם.

"בכל אותם מקומות בתפילה ובתהלים, שבהם מבקשים רחמים בעניין צרות, או כשמבקשים לשבור את הגלות - מופיע השם "אלוקינו".

"הקב"ה הבטיח לאבות הקדושים את ארץ־ישראל, אלא שהיו בה כוחות גדולים של טומאה, הענקים והנפילים. על־כן רצה ה' יתברך, שהם יעברו את הניסיון הזה להתקשר איתו, עם תקיף ובעל יכולת ובעל הכוחות כולם - ולא עם הטבע. וזו שנצטווה משה רבינו ע"ה "שלח לך אנשים", כפי שמבאר רבי אחא על הפסוק "יבש חציר נבל ציץ ודבר אלוקינו יקום לעולם". צריך שיהיה "דבר אלוקינו", להתקשר עם המחשבה הזאת של שם אלוקים, ועל־ידי זה בידו לבטל את כל כוחות הטומאה. גם הטומאה של עצמו, כשהאדם פגום בכל מיני עבירות.

"וזה מה שכתב רבי חיים מוולוז'ין ב"נפש החיים" בעניין גודל כוחה של האמונה, שעל ידה יכול האדם לסלק את הדינים ששורים עליו. וכן ברוחניות וכן בגשמיות ולבטל רצונות של אחרים, כשיש רצונות אחרים שרוצים לשלוט עליו.

"כאשר קם האדם בבוקר לתפילת שחרית, יתקשר עם כל שם "אלוקינו" ועם כל שם הוי"ה, ויכוון פירוש המלות אלוקינו, תקיף ובעל יכולת ובעל הכוחות כולם. וכך יתקשר לעניין שכתוב באותו פסוק או באותה ברכה ובקשה. וזהו "אלוקי אברהם, אלוקי יצחק ואלוקי יעקב". כל אחד מהאבות הקדושים יש לו כוח מיוחד. [illegible], בהתקשרם עם כל תורתם אל הקב"ה. ואף אנו יכולים להמשיך שכוחות של האבות הקדושים - אלינו.

"ומסופר על הגה"ק מבריסק, שהיה עם בני משפחתו [illegible] ניה הרשעה, ובא אחד מבני הגולה [illegible] אמר הרב מבריסק ז"ל לבני משפחתו להתקשר עם המחשבה הזאת של "אין עוד מלבדו", ומיד קשר זאת. לא חלף זמן רב והגיע שליח והודיע לאותו רשע [illegible] שלו קורא לו להתייצב בפניו, והוצרך לילך לו [illegible] וכמה פעמים והם זכו לראות את הרשעה באותו מחשבה. ברוך המקום.

וכך סיפר עוד באותה סעודת "מלווה מלכה": [illegible]

[illegible]

"שב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו - רחמיו על הכל, אפילו על [illegible] לבים שברוחם, וכל שכן על בני ישראל בניו. מובא בגמרא [illegible] נתן בן עמרם ביקש מרבינו הקדוש פרנסני ככלב וכעורב" עד כאן.